

Menettelyohjeita terapeuteille Kelan kuntoutuspsykoterapian toteuttamiseen liittyen 3/2016

Ohje sisältää seuraavia aihealueita:

Mitä Kela voi korvata kuntoutuspsykoterapiana

Mitä Kela ei korvaa kuntoutuspsykoterapiana

Kerrat ja enimmäiskorvausaika

Hyvä kuntoutuskäytäntö

Arviointikäynnit

Terapiapäätös

Terapeutin ja asiakkaan välinen terapiasopimus

Videon välityksellä toteutettava terapia

Laitoshoito

Yhteydenpito

Terapian toteutus

Perheterapia

Pariterapia

Muutokset terapiassa

Terapiapalautteet

Potilasasiakirjamerkinnot

Terapian korvaaminen terapeutille

Terapiakustannusten laskuttaminen

Terapeutin tietoihin esto/tietojen poisto Kelan kuntoutuksen palveluntuottajarekisteristä

Mitä Kela voi korvata kuntoutuspsykoterapiana

Lähtökohtana on, että tuetaan vain yhtä terapiaa kerrallaan.

- Yksilöterapiaa (aikuiset ja nuoret)
 - Yksilöterapian rinnalla voidaan tukea myös perheterapiaa
- Ryhmäterapiaa (aikuiset ja nuoret)
 - Ryhmäterapian rinnalla voidaan tukea myös perheterapiaa
- Perheterapiaa (aikuiset ja nuoret)
 - Perheterapian rinnalla voidaan tukea myös yksilö- tai ryhmäterapiaa
- Pariterapiaa (aikuiset ja nuoret)
- Kuvataideterapiaa yksilö- ja ryhmäterapiana (nuorille)
 - Aikuisten terapiassa voi menetelmänä käyttää kuvataideterapiaa
- Musiikkiterapiaa yksilö- ja ryhmäterapiana (nuorille)
- Nuorten terapioihin liittyviä vanhempien ohjauskäyntejä (enintään 20 vuodessa)

Mitä Kela ei korvaa kuntoutuspsykoterapiana

Esimerkiksi:

- Aikarajoitteista, potilaan hoitoon kuuluvaa lyhytterapiaa ei korvata (sen sijaan lyhytkestoista kuntoutuspsykoterapiaa voidaan korvata)
- Hevosavusteista psykoterapiaa
- Psykodraamaa
- Terapiaa, joka sisältää sekä yksilö- että ryhmätapaamisia
- Kahden tai useamman terapeutin toteuttamaa ryhmäterapiaa
- Puhelimen välityksellä toteutettavaa terapiaa
- Kuntoutuspsykoterapiaa ulkomaille > [kts. videon välityksellä toteutettava terapia](#)
- Psykoterapiaopintoihin liittyvää kuntoutuspsykoterapiaa
- Kela ei korvaa peruuntuneita terapiakäyntejä

Kerrat ja enimmäiskorvausaika

Terapiaa korvataan enintään 80 kertaa vuodessa ja enintään 200 kertaa 3 vuodessa. Terapiaa on mahdollista korvata enintään 3 vuoden ajan.

Kuntoutuspsykoterapia voi toteutua myös lyhytkestoisena terapiana. Jos terapian tarve lyhytkestoisen terapian jälkeen edelleen jatkuu, käytettävissä on vielä kaksi vuotta, joiden aikana voi toteutua enintään 80 käyntikertaa/vuosi. Lyhytkestoinen terapiajakso mukaan lukien käyntikertoja voi kertyä yhteensä enintään 200.

Kuntoutuspäätökseen ei kirjata erikseen kertoja/vuosi tai kertoja/viikko. Kaikkiin päätöksiin kirjautuu ainoastaan tieto edellä mainituista enimmäiskerroista, joiden puitteissa terapiaa voidaan toteuttaa.

Uusi enintään 3 vuoden mittainen terapiajakso voidaan myöntää erityisistä syistä aikaisintaan, kun edellisen jakson päättymisestä on kulunut vähintään viisi vuotta.

Hyvä kuntoutuskäytäntö

Terapia tulee toteuttaa hyvän kuntoutuskäytännön ja ohjeiden mukaisesti, kuntoutussuositus/lääkärintuomio huomioiden.

Kela voi järjestää hyvän kuntoutuskäytännön mukaista, vaikuttavaa kuntoutusta. Hyvän kuntoutuskäytännön mukainen terapia on tieteelliseen tai kokemuseräiseen näyttöön perustuvaa vakiintunutta toimintaa.

Arviointikäynnit

Terapiasuhteen aloittamista edeltävät arviointikäynnit eivät ole kuntoutuspsykoterapiana korvattavia.

Terapiapäätös

Kuntoutuspäätös tehdään aina vuodeksi kerrallaan ja vuodessa on käytettävissä enintään 80 käyntikertaa. Kuntoutuksen aikaa voidaan tarkistaa ainoastaan päätöksen voimassaoloaikana.

Kuntoutusasiakkaan terapiapäätös tehdään aina tietyille terapeutille, ei koskaan yritykselle.

- Yrityksessä palkattuna työntekijänä toimivat terapeutit hoitavat jokainen omat henkilökohtaiset asiakkaansa > jos terapeutti vaihtaa työpaikkaa, asiakas menee halutessaan mukana.

Terapeutin ja asiakkaan välinen terapiasopimus

- Terapian sopimusehdoista ja laskutuskäytännöistä on hyvä sopia jo arviointikäynnin yhteydessä, ennen terapian aloitusta.
- Sopimukseen on hyvä kirjata terapian toteuttamiseen liittyvät käytännön asiat, esim. lomat, terapiakäynnin peruminen, korvaukset peruuntuneista käynneistä.
- Kela suosittelee, että sopimus tehdään kirjallisesti.
- Sopimuksesta annetaan kopio asiakkaalle.

Videon välityksellä toteutettava terapia

- Poikkeustapauksissa, silloin kun säännöllisen terapian toteuttaminen samassa tilassa kasvokkain ei ole mahdollista, voidaan osa terapiakäynneistä korvata videovälitteisesti toteutettuina. Terapia on kuitenkin aina aloitettava henkilökohtaisin tapaamisin.
- Toteutettaessa terapia videovälitteisesti tulee erityisesti tietoturvasasiat huomioida. Kela ei korvaa mahdollisen suojatun yhteyden järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia.
- Kuntoutuspsykoterapia voi jatkua ja sitä voidaan korvata **videon välityksellä toteutettuna** myös silloin, jos asiakas muuttaa **meneillään olevan terapian aikana** esimerkiksi opiskelemaan tai töihin **ulkomaille**. Edellytyksenä on, että asiakas on edelleen vakuutettuna Suomessa.

Laitoshoido

- Ympäri vuorokautisen osastohoidon aikana ei korvata kuntoutuspsykoterapiaa. Terapia voi jatkua kun osastohoito päättyy ja kuntoutujan tilanne on siinä määrin kohentunut, että kuntoutuspsykoterapia on jälleen tarkoituksenmukaista.
- Avomuotoisen hoidon aikana, kuten esimerkiksi päiväosasto- tai kotisairaalahoidon aikana, terapian tukemista on mahdollista jatkua. Tämä edellyttää, että terapia ei toteudu päivittäisen osastolla olon aikana. Jatkamisen tarkoituksenmukaisuus arvioidaan aina tapauskohtaisesti kuntoutujan kokonaistilanne huomioon ottaen ja yhteistyössä terapeutin ja hoitavan tahon kanssa
- Laitoshoidon alkamisesta tulee aina viipymättä ilmoittaa Kelaan.

Yhteydenpito

- Hoito- ja ohjausneuvottelut > sovitusti asiakkaan ja hoitavan tahon kanssa.
- Jos terapiasuosituksesta olennaisesti poiketaan > yhteys hoitavaan tahoon ja Kelaan.
- Jos asiakkaan tilanne olennaisesti muuttuu > yhteys hoitavaan tahoon ja Kelaan (esim. laitoshoido ja päihdeongelmat).

Terapian toteutus

Terapeutti voi antaa Kelan kuntoutuspsykoterapiana vain sitä terapiaa, johon hänellä on koulutus. Lisäksi edellytetään, että terapeutilla on voimassa oleva vahvistus Kelan kuntoutuksen palveluntuottajarekisterissä siihen terapiaan, jota hän Kelan asiakkaille antaa.

Esim. perheterapeutti ei voi antaa yksilöterapiaa perheterapeuttisin menetelmin ellei hänellä ole yksilöterapeutin koulutusta.

Perheterapia

Perheterapiaan osallistuu kuntoutujan lisäksi muita perheenjäseniä kuten puoliso, kuntoutujan vanhemmat ja sisaruksia. Perheterapiassa terapiaistunnoissa on pääsääntöisesti mukana aina muita perheenjäseniä. Perheterapiaan voi sisältyä vain yksittäisiä yksilökäyntejä.

Perheterapia voi toteutua kahden terapeutin antamana, jos tarpeellisuus on erikseen kuntoutussuunnitelmassa/B-lääkärinlausunnossa perusteltu.

Paripsykoterapia

Paripsykoterapiaan osallistuu kuntoutujan lisäksi puoliso tai avopuoliso joko kaikilla käyntikerroilla tai osalle niistä. Pääosa terapiakäynneistä tulee toteuttaa siten, että molemmat puoliset ovat läsnä terapiaistunnossa.

Muutokset terapiassa

- Terapian keskeyttäminen määräajaksi > sovitut keskeytykset (esim. asiakkaan ulkomailla opiskelu, työharjoittelu tai terapeutin sairaus)
- Terapian keskeytyminen
- Terapeutin vaihtuminen

Muutoksista on ilmoitettava aina viipymättä Kelaan, jotta tarvittavat tarkistukset asiakkaan kuntoutuspäätökseen voidaan tehdä. Ne on tehtävä, jotta terapian enimmäisaika/-määrä ei kulu.

Terapiapalautteet

Terapian toteutumisesta annetaan palaute. Palaute annetaan lomakkeella KU138. Jos palaute annetaan muutoin, sen tulee sisältää vastaavat tiedot.

- Jos terapia jatkuu, palaute tulee antaa hyvissä ajoin ennen uuden jakson alkamista.
- Jos terapia päättyy tai terapeutti vaihtuu, palaute tulee toimittaa Kelaan terapian päättymisen jälkeen.

- Jos terapia jatkuu välittömästi sovitun keskeytyksen jälkeen, palautetta ei alkujaksosta tarvita.

Potilasasiakirjamerkinnot

Terapeutin tulee huolehtia tarvittavista potilasasiakirjamerkinnoista lakien ja Valviran ohjeiden mukaisesti. Potilasasiakirjamerkinnoista tulee näkyä mm. asiakkaiden käyntipäivät, terapiakerran kesto ja kuka terapiaa on antanut. Erityisesti pari- ja perheterapiassa pitää kirjata perheenjäsenten osallistuminen kullakin terapiakäynnillä.

Terapian korvaaminen terapeutille

Terapian kesto

- Käyntikerta korvataan 45 – 60 minuutin mittaisena.
- Terapiakäynti voidaan toteuttaa ja korvata kaksoiskäyntinä, jos kuntoutujan olosuhteet tai terapiamenetelmä sitä edellyttävät. Kaksoiskäyntien tulee aina perustua kuntoutujan tilanteeseen ja tarpeeseen.

Perhe- ja pariterapian käyntikerta korvataan 60 tai 90 minuutin mittaisena. Näitä terapioidia ei korvata kaksoiskäynteinä.

Hoito- ja ohjausneuvottelut hoitavalla taholla

- Korvataan terapiakäynnin mukainen korvaus (pääsääntöisesti yksi terapiakäynti).
- Matkakustannukset korvataan verohallinnon voimassa olevien kilometrikorvausten mukaisesti.

Kela korvaa terapian toteutuksesta tehdyn lausunnon.

Kela ei korvaa peruuntuneita terapiakäyntejä.

Terapiakustannusten laskuttaminen

- Terapeutin tulee laskuttaa Kelasta terapiakäynnit 2 kk kuluessa terapiakäynnin toteutumisesta lomakkeilla KU 205 ja KU 206.
- Asiakkaan tulee hakea korvausta Kelasta 6 kk kuluessa terapiakäynnin toteutumisesta lomakkeella KU 201.

Terapeutin tietoihin esto/tietojen poisto Kelan kuntoutuksen palveluntuottajarekisteristä

Palveluntuottajarekisteriin voidaan kirjata terapeutin pätevyyttä koskeviin tietoihin määräaikainen esto. Tiedot voidaan poistaa myös kokonaan rekisteristä. Tällöin ei Kelan kuntoutuspsykoterapiapäätöksiä voida tehdä.

Esto voidaan kirjata tai tiedot poistaa esimerkiksi:

- Jos terapiaa ei toteuteta hyvän kuntoutuskäytännön mukaisesti
- Jos terapiaa ei toteuteta Kelan ohjeiden mukaisesti
- Jos laskutuksessa esiintyy toistuvasti epäselvyyksiä tai ne ovat myöhässä
- Jos terapeutin toiminnasta tai käyttäytymisestä tulee toistuvasti asiakaspalautteita, joka edellyttää tilanteen selvittämistä